

Yrkande

Axel Darvik, Axel Josefsson, Martin Wannholt,
Elisabet Lann

2024-02-19

Reviderat yrkande angående granskning av informerade parTERS roll, uppgifter, mandat och ansvar i affären kring Framtidens köp av byggrätter i Karlastaden

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Beslutar tillsätta en extern utredning av de informerade parternas ansvar i frågan om att följa lagar och styrande dokument runt affären där Framtiden köpt byggrätter i Karlastaden.
2. Beslutar att Stadshus AB, enligt Ägardirektiven kap 3 §5, gör en anmälan om avvikelser till Stadsrevisionen.
3. Beslutar att Stadshus AB får i uppdrag att yttra sig över utredningen av affären och därefter hemställa till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare hantering.

Yrkandet

Ett kommunalt bolag, dess moderbolag och kommunstyrelsen är underställda en lagstiftning och en rad lokalt antagna styrdokument för att bedriva sin verksamhet. När det kommunalt ägda fastighetsbolaget Framtiden i Göteborg inledde sin, med stor sekretess omgivna, process för att förvärva byggrätter i Karlastaden tog Stadshus AB:s ordförande, tillika kommunstyrelsens ordförande, i ett tidigt skede del av affärens upplägg och innehåll. När ordförande tagit del av informationen hade han en skyldighet, enligt gällande lagstiftning och styrande dokument, att värdera i vilka organ och på vilka sätt affären slutligt skulle fastställas. Det råder nu stora tveksamheter om ordförande agerat på ett korrekt sätt när han valde att inte föra informationen vidare varför dennes roll i affären måste utredas och ett eventuellt ansvar utkrävas. Det framgår inte heller på vilket sätt ordförande har återkopplat till VD för Stadshus AB eller ordförande och VD för AB Framtiden. Det är av intresse att få reda på vilka möten som hållits mellan informerade parter och Säljarna samt AB Framtiden och vilken information eller rekommendationer som parterna tagit del av.

Utredningen ska även ta ställning till om VD för Framtiden, enligt gällande bolagsordning, varit bemyndigad att underteckna och slutföra affären samt om ordförande i kommunstyrelsen hade mandat att godkänna affären eller ta ställning till AB Framtidens behörighet att ingå avtalet. Om VD inte haft denna behörighet ska utredningen pröva vilka möjligheter Göteborgs Stad har att förklara avtalet som ogiltigt.

Dagen innan styrelsen i Framtiden fattar beslutet om affären får även vice ordförande i Stadshus AB, tillika vice ordförande i kommunstyrelsen ta del av affären. Vid en utfrågning av kommunstyrelsens ordförande i kommunfullmäktige den 1 februari har det framkommit att ingen av de informerade parterna har efterfrågat att affären hemställs till Stadshus AB, kommunstyrelsen eller fullmäktige för slutligt avgörande. Jonas Attenius har uttalat att han anser att frågan inte ska hemställas till fullmäktige och att AB Framtiden var behörig att fatta beslut på egen hand. Detta trots att om det råder osäkerhet kring om affären är av principiell eller större vikt så ska alltid kommunstyrelsen rådfrågas.

I bolagsordningen utvecklas ägardirektiven varför den lagstiftning och styrande dokument och paragrafer som de informerade haft att förhålla sig till är flera men de mest framträdande är följande:

Från Ägardirektivet i Stadshus AB

Kap1

Inledande bestämmelser

§ 7 Göteborgs Stadshus AB har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för den praktiska ägarstyrningen av Göteborgs Stads bolag med utgångspunkt i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget och andra styrande dokument samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige.

Kap2

Det kommunala ändamålet

§ 1 Ändamålet med Stadshus AB är att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning av bolagen i koncernen. Stadshus AB bidrar till kommunfullmäktiges förutsättningar att besluta i frågor som rör bolagen och medverkar till att kommunfullmäktiges beslut genomförs.

Ägarstyrning

§ 6 Stadshus AB redovisar som en del i den löpande uppföljningen av bolagen kontinuerligt väsentlig och strategisk information till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus AB tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt av dotterbolagen.

§ 7 Stadshus AB ska stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.

§ 10 Stadshus AB planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med de direktunderställda bolagen. Ägardialogerna ska ske med utgångspunkt från strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

§ 23 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.

§ 24 Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):

- a. Ändring av aktiekapitalet
- b. Beslut om kapitalisering, som inte omfattas av uppdraget om finansiell samordning, av bolag som inte i särskild ordning delegerats till Stadshus AB eller kommunstyrelsen.
- c. Fusion eller likvidering av bolag
- d. Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde
- e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt
- f. Bildandet av stiftelse
- g. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde
- h. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

§ 25 Stadshus AB yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.

Kap3 - Generella bestämmelser

§ 4 Bolaget ansvarar för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelsen. Bolaget har alltid utöver den löpande rapporteringen ett ansvar att på eget initiativ informera om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.

§ 5 Bolaget är skyldigt att tidigt anmäla misstankar om allvarliga oegentligheter i bolagets verksamhet till stadsrevisionen.

Från Aktiebolagens kap. 8

Styrelsens ordförande

17 § I en styrelse som har mer än en ledamot ska en av ledamöterna vara ordförande. Ordföranden ska leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör de uppgifter som anges i 4 och 5 §§.

Om annat inte föreskrivs i bolagsordningen eller har beslutats av bolagsstämman, väljer styrelsen ordförande. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning.

I fråga om publika aktiebolag gäller även 49 §.

Lag (2014:539).